



## **SZKOLENIE PERSONELU MEDYCZNEGO W ZAKRESIE PSYCHOONKOLOGII**

(projekt finansowany przez Ministerstwa Zdrowia w ramach Narodowego Programu Zwalczania Chorób Nowotworowych)

Psychoonkologia jest dziedziną, która w medycynie rozwija się bardzo dynamicznie od lat 70-tych ubiegłego wieku. Jej rozwój wynika z interdyscyplinarnego podejścia do choroby, jako wydarzenia biologicznego, psychologicznego i społecznego. W Polsce zapotrzebowanie na działalność psychoonkologiczną jest ogromne. Wynika ono z dysproporcji pomiędzy wysokim poziomem onkologii i przygotowania fachowego personelu medycznego w zakresie diagnostyki i leczenia, a niewielkim zasobem wiedzy na temat potrzeb psychicznych chorych i umiejętności rozmowy oraz udzielania im podstawowego wsparcia psychicznego.

Bardzo często również w fachowej prasie medycznej podnoszony jest problem konieczności poprawy komunikacji z chorymi, a także profilaktyki w zakresie zespołu wypalenia. Zagrożenie wypaleniem wynika z jednej strony z obciążającej emocjonalnie pracy personelu medycznego (zwłaszcza pielęgniarek onkologicznych), z drugiej zaś z braku umiejętności radzenia sobie ze stresem w pracy.

Choroba nowotworowa to poważne wyzwanie fizyczne, psychiczne i społeczne, które stawia chorych onkologicznie w obliczu poważnych problemów. Wśród nich można wymienić m.in. uciążliwe leczenie i jego skutki uboczne, zmianę obrazu ciała i obniżenie samooceny, lęk o przyszłość, utratę ról społecznych, a przez to często możliwości zarobkowania. Pojawiają się pytania natury egzystencjalnej oraz potrzeba weryfikacji trwałości związków z ludźmi. Odzyskanie przez chorych równowagi psychicznej wymaga zatem wielu wysiłków, nie tylko ze strony samego pacjenta i jego bliskich, ale również profesjonalnie przygotowanych oraz ściśle współpracujących ze sobą środowisk medycznych i psychologicznych.

### **Cel zadania:**

1. Poprawa jakości opieki onkologicznej przez poszerzenie jej zadań o aspekty psychoonkologii.
2. Opracowanie i wdrożenie programu edukacyjnego w zakresie psychoonkologii dla personelu medycznego w tym dotyczącego komunikacji, wsparcia psychicznego, profilaktyki z zespołu wypalenia.

### **Opis zadania:**

Instytut Matki i Dziecka przeprowadzi szkolenia dla lekarzy, pielęgniarek, położnych, psychologów i fizjoterapeutów w zakresie komunikacji z pacjentem, redukcji napięć i przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu oraz przeprowadzi ankiety ewaluacyjne podsumowujące realizację przedmiotowego szkolenia.

## **W ramach szkolenia planowane są następujące moduły spotkań:**

### I Dzień szkolenia:

1. Pacjent w obliczu choroby nowotworowej – diagnoza choroby i jej konsekwencje, także dla całej rodziny.
  - a) Kryzys psychiczny wywołany chorobą nowotworową – teoria i praktyka kryzysu psychologicznego
  - b) Strategia radzenia sobie ze stresem ostrym i przewlekłym
2. Emocjonalne konsekwencje otrzymania choroby nowotworowej w różnym przedziale wiekowym.
  - a) Mechanizmy obronne i aspekty psychologiczne choroby nowotworowej o różnej lokalizacji
  - b) Zagadnienia wsparcia rodzinnego i społecznego
  - c) Zaburzenia psychiczne i zasady konsultacji psychiatrycznej u chorych na raka
  - d) Zaburzenia seksualne u dorosłych w relacjach z partnerem.
3. Etapy choroby nowotworowej u dzieci, młodzieży i dorosłych, specyfika pomocy osobom w młodym wieku.
  - a) Komunikowanie wiadomości negatywnych (diagnoza → leczenie przyczynowe → zakończenie leczenia przyczynowego pozytywne/negatywne tj. przekazanie do hospicjum)
  - b) Praca z pacjentem z dolegliwościami bólowymi (relaksacja, wizualizacja, artterapia itp. Jako metody pracy)

### II Dzień szkolenia

1. Terapia pacjenta onkologicznego indywidualna i jego rodziny (praca nad negatywnymi przekonaniami, praca z systemem rodzinnym, praca nad tematem wychowania dziecka chorego itp.)
  - a) Wsparcie psychologiczne podczas leczenia
  - b) Żałoba – ujęcie psychologiczne (etapy i wsparcia, konsekwencje i sposoby radzenia sobie)
2. Czynniki psychologiczno – społeczne, a rozwój i przebieg chorób nowotworowych
  - a) Kształtowanie postaw zdrowotnych, profilaktyk, prewencja, rodzaje i możliwości badań przesiewowych w chorobach nowotworowych
  - b) Pojęcie i metody pomiarowe jakości życia
3. Zagadnienia efektywnej komunikacji między pacjentem a lekarzem, pacjentem a jego rodziną między lekarzem a rodziną chorego (teoria i praktyka)
4. Zespół wypalenia zawodowego wszystkich członków zespołu leczącego (elementy przeciwdziałania – testy psychologiczne do badania wypalenia zawodowego)

Program poprowadzą specjaliści, od lat zajmujący się tematem psychoonkologii – od strony klinicznej pracy z pacjentem, jak i szkoleń personelu medycznego.